

Hiába kereste felesége hamvait

Két éve kezdte el felszámolni a régen lejárt urnafülkéket a szegedi Belvárosi temető üzemeltetője. A hozzátartozókat egyenként nem értesítik. Ezért fordul elő újra és újra, hogy a családtagok hiába keresik a földi maradványokat.

Eltűntek a feleségem hamvai a Belvárosi temető urnafalából, hiába kerestem – kaptuk a hírt *Hüttner Lászlótól*. A nyugdíjas férfi nincs egyedül. Az utóbbi években megszaporodtak a hasonló bejelentések. Annak ellenére, hogy a városi köztemetőket kezelő Szegedi Testamentum Temetkezési Kft. az önkormányzat által elfogadott előírások szerint jár el. *Hódi Lajos* ügyvezető igazgatótól megtudtuk, az urnahelyek tíz évre bérlelhetők, megközelítőleg harminc-negyven ezer forintért. A régiak lejáratí idejét azonban egészen 2005-ig nem vették komolyan, nem követte senki.

Mivel a köztemetőeknek a bevételeiből kell gazdálkodniuk, két éve a szegedi sírkert elkezdte rendezni a soraít. Először a legrégebbi, gondozatlan és lejárt kolombáriumok szerződéseit nézték át. Kiderült: nagyjából kétezer urnafülkének nem hosszabbították meg a szerződését. A jogszabályok közzétételét írnak elő, ezért lapunkban és egy országos napilapban is három közleményt jelentetett meg Testamentum két éve októberben, tavaly pedig kétszer, januárban és áprilisban. Még akkor ősszel tájékoztató táblákat is kitétek a temető bejáratánál és az urnafalaknál. Levélküldéssel, noha ez nem kötelező, eleinte próbálkoztak, de többségében eredménytelenül. A hozzátartozók nem reagáltak vagy a „címzett ismeretlen” lévén visszajöttek az értesítők. Azóta évente megközelítőleg két-háromszáz urnafülkét ürítenek ki. Újabbban figyelmeztető

címket is kiragasztanak, bár ennek nyomán is sok a panasz: a cetliket letépi vagy kinosnak érzik a hozzátartozók.

A mostani, viszonylag nyugalmas téli időszakban végzik el az exhumálások zömét a Bajai úti kegyeleti hely munkatársai. Szigorú etikai kódex szerint bontják ki az urnafülkéket, az urnákat pedig a sírkert hátsó részében bontják fel. A hamvak egy – nem látogatható – csonttárolóba, úgy nevezett osszáriumba kerülnek. A régi fém és az újabb műanyag urnákat összepréselik, a cserép és fajsansz külső urnákat összetörrik, elszállítják.

Kriptát jóval kevesebbet számolnak fel, elsősorban azért, mert ezek sokkal hosszabb időre – hatvan-száz évre – bérelt helyek. Főként akkor is a család kérésének tesznek eleget azzal, hogy a csontokat átviszik az osszáriumba.

D. T.

„HAZAVITTEM VOLNA”

– Csaknem húsz éve halt meg a feleségem. Koszorút vittem ki hozzá október végén, de már csak az üres urnafülkét találtam. Az irodában azt mondták, nyolc éve lejárt a bérlet, januárban exhumálták – mondta *Hüttner László*. Táblát és közleményt nem látott, levelet nem kapott. Ha tudott volna a kiürítésről, azt mondta, hazavitte volna a felesége hamvait, mert nincs pénze újra eltemetni. Mások is egyre többen viszik haza hamvasztás után a földi maradványokat. Még akkor is, ha az urnahely bérletére részletfizetési lehetőség is van, sőt fél fülkét is lehet kérni.

Figyelmeztető címke az urnafülkén

Fotó: Frank Yvette

A svéddekhez, észtekhez képest inkább házasságpártiak vagyunk

Anyakönyvvezető elé állhatnak az élettársak?

A bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényjavaslatot kormány e héten nyújtotta be az országgyűlésnek. Ez 2009-től számos területen adna a házastársakat megillető jogokat az élettársak számára. Hazánkban csaknem 280 ezer ilyen kapcsolatot tartanak nyilván.

Virág Krisztina, kisteleki óvónő két éve költözött össze élettársával, Lacival. Munkájuk mellett még egy mezőgazdasági vállalkozást is vezetnek.

– Szerintem kedvező hatása lesz annak, hogy az élettársi kapcsolatban élők különböző jogokat kaphatnak – mondta *Krisztina*, aki szerint a jövőben banki hitelt kell felvenniük a közös építkezéshez és esetleg a vállalkozásukhoz is. A kisteleki óvónő településéről hallott is egy esetet, amikor két idősebb ember összeköltözött. Amikor a férfi meghalt, a gyerekei ki akarták semmizni élettársát, holott a két idős együtt „rakta össze a házat”. Szerencsére meg tudtak egyezni, és az idős nő nem került az utcára.

Új jogok

A kormány a héten nyújtotta be a parlamentnek a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló törvényjavaslatot. A mostani jogszabályok ugyanis például nem tekintik automatikus örökösnek az élettársakat, és bankhitelhez is nehezebben juthatnak. Özvegyi nyugdíj tíz év együttélés után jár, azonban ennek bizonyítása sokszor nem igazán zökkenőmentes. Az élettársaknak most is biztosított kevés jog egyike, hogy a hatóságok előtt megtagadhatják a vallo-mástételt a másik ügyében.

Ha a Tisztelt Ház megszavazza, akkor az élettársi kapcsolatban élőkre ezután a házassággal csaknem azonos jogok vonatkoznak, például a szociális juttatások terén.

Különbőség lesz, hogy az élettársak nem fogadhatnak örökök gyereket, és csak 18 év felettiek hoz-

Krisztina és Laci a gyerekeik születésnapj szűrján

Fotó: internet

hatnak létre élettársi viszonyt. Ezenkívül a nők nem használhatják a „né”, formulát és az élettársi kapcsolat megszüntetéséhez nincs szükség válóperre.

Az ilyen kapcsolatok regisztrációját az önkormányzatok anyakönyvi hivatalai végeznék. Megkérdeztük a szegedi, hódmezővásárhelyi és makói hivatal, azonban az anyakönyvvezetők nem kívántak nyilatkozni. Azt mondták: fogalmuk sincs, hogy mindez mennyi pluszmunkát fog jelenteni számukra.

A számok mögött

– Harminc évvel ezelőtt országsszerte mintegy 6000 élettársi kapcsolat volt, jelenleg 270-280 ezer ilyen párt tartanak számon – közölte lapunkkal *Kissné Novák Éva*. A családssociológus szerint a magyarok több mint 12 százaléka ilyen kapcsolatban él.

A szakértő szerint élettársi kapso-

latot általában olyanok hoznak létre, akik valamilyen kedvezménytől nem akartak elesni. Megfigyelték, hogy bányavidékeken a meghalt bányászok özvegyei, bár összeköltöztek új partnereikkel, az

„Harminc évvel ezelőtt országsszerte mintegy 6000 élettársi kapcsolat volt, jelenleg 270-280 ezer ilyen párt tartanak számon.”
Kissné Novák Éva

özvegyi nyugdíj miatt nem kötöttek újra házasságot, mert így elvesztett volna a kedvezmény.

– A fiatal emberek körében is egyre általánosabb, hogy nem ugranak bele rögtön a házasságba, hanem előbb élettársi kap-

csolatban próbálják ki az együttélést – magyarázza a szociológus, aki szerint a harmadik csoportba tartoznak azok, akik már egyszer „megégették a szájukat”. Tapasztalat, hogy egy rossz házasság után sokan nem akarnak újra örök hűséget esküdni, „összebútoroznak”, de fenntartják a jogot arra, hogy bármikor különváljanak – mondja *Kissné Novák Éva*, aki szerint azt saccolni sem lehet, hogy hány egynemű pár lehet országsszerte.

Nincs „zabigyerek”

A Csongrád megyei statisztikák szerint a gyerekek csaknem egyegyede házasságon kívül születik. Ez azt jelenti, hogy minden negyedik gyerek vagy élettársi kapcsolatban vagy pedig egyedülálló anya mellett nő föl – állítja a családssociológus. *Kissné Novák Éva* szerint az idők változását mutatja, hogy a mai fiatalok már nem is ismerik a „zabigyerek”, a „fattyú” vagy a „vadházasság” fogalmát.

A szakember tapasztalata szerint a magyarok egyébként inkább házasságpártiak, szemben a svéddekkel vagy az észtekkel, ahol a párkapcsolatok fele élettársi viszony.

KUNSTÁR CSABA

Egyre népszerűbb a vacsora, pedig ilyenkor jobban rakódnak a kilók

A magyarok egyharmada rendszertelenül eszik

A magyar felnőtt lakosság 31 százaléka rendszertelenül táplálkozik, és egyre fontosabb szerepet tölt be életünkben a meleg vacsora. Szegedieket kérdeztünk étkezési szokásaikról.

„Reggelizz úgy, mint egy király! Ebédelj, mint egy polgár! Vacsorázz úgy, mint egy koldus!” Az ismert népi bölcsesség ellenére az emberek többsége reggel elrohan otthonról, de egy falatot sem eszik. Sokaknak ebédelni sincs lehetősége, vacsora időben viszont „kifosztják” a hűtőt.

– Előfordult, hogy este hétkor ettem először. Az esetek többségében négy-öt óránál korábban nincs időm ebédelni, mivel az előadások gyakran pont a déli időszakra esnek. Nem én vagyok az egyetlen, aki rendszertelenül táplálkozik, ez jellemző az egyetemistákra – érvelt a szegedi jogi karon társadalombiztosítást hallgató *Paksi Tamás*, aki soha nem reggelizik, mert általában korán elindul otthonról. Kistelekről jár be Szegedre. Néha „bekap” egy-egy szendvicset. Amikor tegnap délben, a Kárász utcán megszólítottuk, éppen órára rohant, és egy gyorsétteremben

vásárolt sajtbургert evett. Tamás elárulta: dohányzik, ezért nem érzi anynyira, ha éhes. Este, otthon, a tévé előtt, jólesik az édesanyja által készített hazai koszt.

– Egyedül nem szeretek enni, a férjemmel pedig csak ritkán sikerül összehozni a közös ebédet, ezért egy héten kétszer-háromszor is előfordul, hogy kihagyom. Reggel péksüteménnyel és teával kezdem a napot. A nyugodtan elfogyasztott, tartalmas reggeli sokáig kitart. Egy nap három kávét iszom, és emellett rengeteg vizet, így bizonyos mértékig elnyomom az éhségérzetet – avatott be praktikáiba a szegedi *Zákányi Katalin*. A vállalkozó szerint a rohanó hétköznapi sem okoznának egészségünknek akkora kárt, ha – a mediterrán országokhoz hasonlóan – lennének salátabárok. Ő ugyanis nem hajlandó egészségtelen gyorskaját venni, akkor inkább koplal egy kicsit és este a saját főztjéből vacsoráznak, kellemes családi körben. Náluk nem számít, ha hizlal az étel, csak egészséges legyen. Tegnap például paradicsomos mozzarella sajtot vacsoráztak, ruccolás olasz salátával és fűszeres vajás bagettal.

Egyre többen a meleg vacsorát tartják a nap legfontosabb étkezésének – derül ki a GfK piackutató intézet felméréséből. A 2007-es jelentés szerint a magyar felnőttek 31 százaléka rendszertelenül táplálkozik és egyre többen vannak, akik naponta négyszer esznek. A legfontosabb étkezések közül még mindig az ebéd az, amit az emberek nem szívesen hagynak ki, viszont a vacsora szerepe megnőtt. Míg 2005-ben a megkérdezettek 72 százaléka az ebédet, és 28 százaléka a vacsorát tartotta fő étkezésnek, addig 2007-ben az arány 64 és 36 százalékra változott.

KANCSÁR TÍMEA

A VACSORA HIZLALÓBB

Azt, hogy az esti étkezés hizlalóbb, a muszlinok ramadán böjtjével kapcsolatos tapasztalatok is bizonyítják. Ők böjt idején napkeltétől napnyugtáig nem ehetnek, utána azonban bepótolhatják a kihagyott étkezéseket. Ebben az időszakban a hívók átlagosan három kilógrammot híznak – egy internetes felmérés szerint.

Gyorskaja a szegedi Kárász utcán

Fotó: Segesvári Csaba